

HRVATSKO
KATOLICKO
SVEUCILISTE
ZAGREB
UNIVERSITAS
SCHOLASTICA
CATHOLICA
CROATICA
ZAGABRIA

Detaljni izvedbeni plan

Akademska godina: 2025/2026	Semestar: Ljetni
Studij: Sociologija (dvopredmetni) (R) (izborni)	Godina studija: 1

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija: Hrvatska pisana kultura

Kratica kolegija:

Status kolegija: Obvezni ECTS bodovi: 4 Šifra kolegija: 223919

Preduvjeti za upis kolegija: Nema

Ukupno opterećenje kolegija

Vrsta nastave	Ukupno sati
Predavanje	30
Seminar	15

Mjesto i vrijeme održavanja nastave: HKS – prema objavljenom rasporedu

II. NASTAVNO OSOBLJE

Nositelj kolegija

Ime i prezime: Mikecin Milica

Akademski stupanj/naziv:	Izbor:
Kontakt e-mail: milica.mikecin@unicath.hr	Telefon:

Konzultacije: Prema objavljenom rasporedu

Suradnici na kolegiju

III. DETALJNI PODACI O KOLEGIJU

Jezik na kojem se nastava održava: Hrvatski

Opis kolegija	<p>U kolegiju se proučava hrvatska pisana kultura od 8. do 16. stoljeća, koja obuhvaća ranu latiničku, glagoljičku i ciriličku pismenost. Naglasak se stavlja na višestoljetno supostojanje pismovne, jezične i književne cirilometodske i zapadnoeuropske tradicije, odnosno na tropismenost i trojezičnost kulture hrvatskog srednjovjekovlja. Studenti se na izabranim latiničkim, glagoljičkim i ciriličkim rukopisnim spomenicima i tiskanim izdanjima upoznaju s bogatom hrvatskom srednjovjekovnom i ranom novovjekovnom književno-jezičnom baštinom i njezinim odrazima u novijoj povijesti hrvatske pisane kulture</p>	
Očekivani ishodi učenja na razini kolegija	<p>1. Protumačiti pojам hrvatske pisane kulture i uočiti njezinu jedinstvenost unatoč kulturnoj policentričnosti, odnosno latinskom i bizantskom ishodištu i utjecaju; 2. Uvidjeti povjesne okolnosti preuzimanja latinice i latinskog jezika kao i nastanka glagoljice i hrvatske cirilice i hrvatskostaroslavenskog jezika te utvrditi njihov odnos prema naslijedjenim ishodišnim jezicima i pismima; 3. Razlikovati, povezati i usporediti tri jezika i tri pisma hrvatske srednjovjekovne kulture i odrediti njihovu vremensko-prostornu rasprostranjenost; 4. Objasniti razvoj i razlikovati osobine i tipove hrvatskog latiničkog, glagoljičkog i ciriličkog pisma, uočiti složenost pisanja posebnih hrvatskih glasova latinskim pismom te procijeniti premoć i osobitu važnost glagoljaške sastavnice; 5. Steći potrebne vještine za čitanje, transkripciju i transliteraciju izabralih hrvatskih ranih latiničkih, glagoljičkih i ciriličkih tekstova te za osnovnu književno-jezičnu analizu tih tekstova; 6. Prepoznati i opisati najvažnije spomenike hrvatske pisane kulture od 8. stoljeća do 16. stoljeća nastale na latinici, glagoljici i hrvatskoj cirilici te prosuditi njihovu kulturno-povijesnu vrijednost; 7. Prikupiti stručnu i znanstvenu literaturu; 8. Napisati jasan i strukturiran pisani rad; 9. Održati jasno i strukturirano usmeno izlaganje; 10. Pridržavati se etičkih načela u radu.</p>	
Literatura		
Obavezna	<p>S. Damjanović, <i>Hrvatski srednjovjekovni tekstovi: tri pisma i tri jezika</i>, Zg, 2010. (https://glagoljica.hr); J. Bratulić, S. Damjanović, <i>Hrvatska pisana kultura. 1. svezak: VIII. – XVII. stoljeće</i>, Veda, Križevci, Zg, 2005.: 11-40; <i>Hrvatska i Europa, sv. II. Srednji vijek i renesansa</i>, ŠK, Zg, 2000.: 169-223; 289-297; 299-316, 483-493; <i>Povijest hrvatskoga jezika. 1. knjiga: srednji vijek</i>, Croatica, Zg, 2009. (gl. ur. A. Bičanić) (www.croatica.hr): 9-57; 107-217.</p>	
Dopunska	<p>J. Bratulić, <i>Leksikon hrvatske glagoljice</i>, Minerva, Zg, 1995., 5-65; S. Damjanović, <i>Slovo iskona</i>, MH, Zg, 2020.: 49-63; 205-307; <i>Filoglogija</i>, br. 62, Zg, 2014.; B. Fučić, <i>Hrvatski glagoljski i cirilički natpisi</i>, <i>Hrvatska i Europa I. Srednji vijek (VII. – XVII. stoljeće). Rano doba hrvatske kulture</i>, ŠK, Zg, 1997., 259-283; E. Hercigonja, <i>Tropismena i trojezična kultura hrvatskoga srednjovjekovlja</i>, MH, Zg, 2006.; <i>Hrvatska revija</i>, br. 4, Zg, 2012.; A. Kapetanović, <i>Hrvatska srednjovjekovna latinica</i>, <i>Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovje</i> 31, 2005.; R. Katičić, <i>Litterarum studia</i>, MH, Zg, 1998.; R. Katičić, S. P. Novak, <i>Dva tisućljeća pismene kulture na tlu Hrvatske</i>, SNL, Zg, 1988.; A. Nazor, <i>Knjiga o hrvatskoj glagoljici. „Ja slovo znajući govorim...“</i> Erasmus naklada, Zg, 2008.; M. Šimić, <i>Jezik srednjovjekovnih kamenih natpisa iz Hercegovine</i>, Sarajevo, 2009.; D. Malić, <i>Najstariji hrvatski latinički spomenici (do sredine 15. stoljeća)</i>, HAZU, Zg, 2004.; D. Malić, <i>Crkvenoslavenska jezična tradicija u hrvatskim latiničkim rukopisima 14. stoljeća</i>, <i>Rasprave Zavoda za hrvatski jezik</i> 18, 1992.; M. Moguš, J. Vončina, <i>Latinica u Hrvata. Radovi zavoda za slavensku filologiju</i> 11; B. Zelić-Bućan, <i>Bosančica ili hrvatska cirilica u srednjoj Dalmaciji</i>, Split, 2000.; M. Žagar, <i>Uvod u glagolsku paleografiju 1</i>, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovje, Zg, 2013</p>	
Način ispitivanja i ocjenjivanja		
Polaže se	Isključivo kontinuirano praćenje nastave	Ulazi u prosjek
Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita	<p>Redovito poхаđanje nastave – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskom programu i izvedbenom nastavnom planu;</p> <p>Uredno izvršene seminarske obveze – pripremljena diskusija te predana i prihvaćena pisana verzija seminarskog rada;</p> <p>Stjecanje minimalnog uspjeha od 35 % tijekom nastave unutar zadanih nastavnih aktivnosti – kumulativno ostvareno na seminarским obvezama, samostalnom radu i kolokviju.</p>	

Brojčana ljestvica ocjenjivanja studentskog rada je:

nedovoljan (1) – 0 do 49,9 %

dovoljan (2) – 50 do 64,9 %

dobar (3) – 65 do 79,9 %

vrlo dobar (4) – 80 do 89,9 %

Način polaganja ispita **izvrstan (5)** – 90 do 100 %

Način stjecanja ocjene:

a. **Nastavne aktivnosti** – 70 % ocjene

1. seminarske obveze – 30%

2. samostalan rad – 15 %

3. kolokvij – 25 %

b. **Završni ispit** – 30 % ocjene

usmeni ispit – 30 % (*za prolaz je nužno riješiti 50 % ispita*)

Način ocjenjivanja

1. **Nastavne aktivnosti** – seminarske obveze; samostalan rad, 1. kolokvij (pismeni);

2. **Završni ispit** (usmeni).

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova

VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata	UDIOOCJENE (%)
Pohađanje nastave	1,2	0
Seminarsko izlaganje	0,84	30
Samostalan rad	0,45	15
Kolokvij (pismeni)	0,65	25
Ukupno tijekom nastave	3,14	70
Završni ispit	0,86	30
UKUPNO BODOVA (nastava + završni ispit)	4	100

Datumi kolokvija:

Datumi ispitnih rokova:

IV. TJEDNI PLAN NASTAVE

Predavanja

#	Tema
1	Temeljne odrednice hrvatske pisane kulture
2	Hrvatska rana latinička pismenost
3	Latinička pismenost na latinskom jeziku
4	Latinička pismenost na narodnom jeziku
5	Hrvatsko latiničko tiskarstvo
6	Hrvatska glagoljička pismenost
7	Ćirilometodsko naslijede u Hrvata
8	Zlatno doba hrvatskog glagoljaštva
9	Istočni i zapadni izvori hrvatskoglagoljičkih tekstova
10	Hrvatsko glagoljičko tiskarstvo
11	Obilježja hrvatske čiriličke pisane kulture
12	Srednjodalmatinska, dubrovačka i bosansko-franjevačka čirilička pismenost
13	Hrvatsko čiriličko tiskarstvo
14	Naslijede hrvatske srednjovjekovne i rane novovjekovne pismenosti
15	Kolokvij

Seminari

#	Tema
1	Kulturno-povijesno značenje Baščanske ploče
2	Latinska epigrafika i najstarije liturgijske knjige (Splitski evanđelistar, Trogirski evanđelistar, Historia Salonitana – jezik i pismo)
3	Latinski liturgijski kodeksi (Biblia sollemnis, Misal Jurja iz Topuskog – jezik i pismo)
4	Prvi hrvatski vatikanski molitvenik, Žiča svetih otaca (čitanje i transkripcija izabranih dijelova teksta)
5	Lekcionar Bernardina Splićanina (čitanje i transkripcija izabranog dijela teksta)
6	Tekst Očenaša na latinici, glagoljici i čirilici: Početnica, Glagoljska i čirilska tabla za dicu (učenja slova, čitanje i transliteracija)
7	Kulturno-povijesno značenje Bečkih listića i Grškovićeva odlomka apostola
8	Misal kneza Novaka, Hrvojev misal (čitanje i transliteracija izabranih dijelova teksta)
9	Pariška pjesmarica, Petrisov zbornik (čitanje i transliteracija izabranih dijelova teksta)
10	Misal po zakonu rimskoga dvora, Spovid općena (čitanje i transliteracija izabranih dijelova teksta)
11	Povelja Kulina bana, Povaljska listina, Povaljski prag (jezik i pismo; transliteracija prvih redaka)
12	Poljički statut, Hvalov zbornik, Libro od mnozijeh razloga (čitanje i transliteracija izabranih dijelova teksta)
13	Dubrovački molitvenik, Nauk krstjanski (čitanje i transliteracija izabranih dijelova teksta)
14	Latinsko i staroslavensko podrijetlo hrvatskog teološkog nazivlja
15	Povijesna hrvatska pisma